



Eierskapskontroll

E18 Vestfold AS

2010/2011

1	Innledning	3
1.1	Om rapporten	3
1.2	Formål	3
1.3	Avgrensing	3
1.4	Aktuelle lover, forskrifter og retningslinjer	4
2	Selskapet	5
2.1	Kort om selskapet - historie	5
2.2	Virksomheten	5
2.3	Organisering – drift, styrende organer	6
2.3.1	Generalforsamling	6
2.3.2	Styre	7
3	Selskapsforhold	8
3.1	Avtalemessige forhold og forpliktelser	8
3.3	Anskaffelser	9
3.4	Bruk av eksterne rådgivere og konsulenter	9
3.5	Juridiske forhold	9
3.6	Organisasjon - internt	10
3.7	Miljø	10
3.8	Økonomi	10
3.9	Fremtidsutsikter	12
4	Forhold som vedrører eier	12
5	Egenerklæring styrende organer	13
5.1	Generalforsamling	13
5.2	Styret	14
6	Konklusjon	15
7	Anbefalinger	16
	Sluttkommentarer	16
	Vedlegg 1: Vedtekter E18 Vestfold AS	17
	Vedlegg 2: Oversiktskart E 18 Vestfold med bomstasjoner	19
	Vedlegg 3: Uttalelser fra eier	20

1 Innledning

1.1 Om rapporten

Denne selskapskontrollen er gjort i overensstemmelse med kommunelovens bestemmelser om selskapskontroll §§ 77 nr. 5 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

Kontrollutvalget er i kommuneloven § 77 nr. 5 gitt oppgaven med å *"påse at det føres kontroll med kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m."*

Kontrollutvalget i Vestfold fylkeskommune vedtok i møte 14. oktober 2010, sak 28/10, å gjennomføre selskapskontroll ved E18 Vestfold AS. Vestfold Interkommunale kontrollutvalgssekretariat ble på vegne av kontrollutvalget bedt om å utføre selskapskontroll i form av eierskapskontroll.

1.2 Formål

Formålet med selskapskontroll fremgår av forskrift om kontrollutvalg § 14

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Eierskapskontroll innebærer kontroll med at virksomheten drives i tråd med gjeldende virksomhetslov, egne vedtekter og formål for etablering. Aktuelle problemstillinger er:

- Drives virksomheten i henhold til formål, lover og regler?
- Er det utarbeidet rutiner for rapportering til eier?
- Utøver generalforsamlingen sin myndighet i tråd med lover og regler?
- Sørger styret for forsvarlig forvaltning av selskapet?
- Foreligger det eiermelding/eierstrategi?
- Drives selskapet i tråd med intensjonene og innenfor rammene av aktuelle fylkestingsvedtak?
- Har selskapet en økonomisk forsvarlig drift?

1.3 Avgrensing

Vedtaket om selskapskontroll av E18 Vestfold AS gjelder eierskapskontroll, ikke forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen er gjennomført for årene 2009/2010.

Utarbeidet av:



Kontrollen er gjennomført for Vestfold fylkeskommune. Rapporten bygger på følgende grunnlag:

- Møte med administrativ ledelse
- Spørsmålsskjema til styret og generalforsamling
- Vedtekter for E18 Vestfold AS
- Lov om aksjeselskaper
- Aktuelle fylkestingsvedtak
- Regnskap for 2009
- Sentrale selskapsdokumenter
- Aktuelle Stortingsproposisjoner

I tillegg er det benyttet åpne kilder som Brønnøysundregistrene, www.purehelp.no, www.proff.no og www.styrevervregisteret.no.

Selskapets administrasjon ved Vegfinans AS har velvillig delt informasjon og besvart våre spørsmål både ved vårt besøk hos dem i Drammen og pr. e-post.

1.4 Aktuelle lover, forskrifter og retningslinjer

Kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften

Plikten til å utføre selskapskontroll er hjemlet i kommunelovens § 77 nr.5. jf. Kontrollutvalgsforskriften § 13 første ledd. Kommuneloven § 80 hjemler innsynsrett for bl.a. kontrollutvalget i heleide interkommunale selskaper og aksjeselskaper. I paragrafens siste ledd fremholdes det at kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling.

Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven)

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverst myndighet i selskapet jf. § 5-1. Ordinær generalforsamling skal avholdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår, og skal behandle årsregnskap, årsberetning, fastsettelse av utbytte og eventuelt andre saker som etter lov eller vedtekter er tillagt generalforsamlingen, jf. § 5-5. Aksjeloven §§ 6-12 og 6-13 regulerer styrets oppgaver. Styret skal sørge for en forsvarlig organisering av virksomheten, fastsette planer og budsjetter, holde seg orientert om selskapets økonomi og påse at virksomheten, regnskapet og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret fører tilsyn med daglig leder og virksomheten for øvrig.

Vegloven og forskrift om innkreving av bompenger

Vegloven kapittel 4 Vegutgifter § 27 regulerer retten til å kreve inn bompenger. Forskriften om innkreving angir nærmere retningslinjer.

Selskapets vedtekter

Vedtektene er vedlagt rapporten, vedlegg 1.

KS Eierforum: Anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak

KS eierforum er et kompetansenettverk for offentlig utøvelse av eierskap i kommunal sektor. Forumet har utarbeidet et hefte med anbefalinger vedrørende kommunalt eierskap. Disse oppdateres regelmessig og tar for seg områder knyttet til eierskap som ligger i en gråsoner mellom lovreguleringer og etablert praksis.

2 Selskapet

2.1 Kort om selskapet - historie

E18 Vestfold AS er organisert som et aksjeselskap 100 % eiet av Vestfold fylkeskommune. Selskapet ble vedtatt opprettet i fylkestinget 24. september 1996, fylkestingssak nr. 56/96, formelt stiftet 23. juni 1998 og foretaksregistrert 22. august 1998.

Selskapet ble opprettet for å delfinansiere utbygging av firefelts E18 gjennom Vestfold fylke ved bompengeneinnkreving. Utgangspunktet var delfinansiering av strekningen Gutu-Gulli med ferdigstillelse i 2007 og 15 års bompengeperiode. Senere er formålet blitt endret til å gjelde delfinansiering av firefelts motorveg gjennom Vestfold fylke og fram til Langgangen i Telemark fylke.

2.2 Virksomheten

E18 Vestfold AS er et bompengeselskap. Vedtektene § 3 fastslår virksomhetens formål:

Selskapets formål er å delfinansiere utbyggingen av en firefelts E18 gjennom Vestfold fylke og frem til Langgangen i Telemark.

Selskapet deler ikke ut utbytte.

Selskapet administrerer og eventuelt driver et innkrevingssystem i bompengeperioden.

Selskapet foretar de nødvendige låneopptak i samsvar med stortingsvedtak og avtale med Vegdirektoratet.

E18 Vestfold AS har 8 ansatte tilknyttet bomstasjonen på Løvås i Sande kommune og 5 ansatte kundebehandlere ved administrasjonen i Drammen. Tond Juhlin er daglig leder i selskapet. Selve administrasjonen av selskapet og den daglige ledelsen er innleid fra Vegfinans AS som er lokalisert i Drammen.

Vegfinans AS er et felles administrasjonsselskap for bompengeselskapene i Oppland, Hedmark, Buskerud, Vestfold, Telemark og deler av Akershus fylke. Vegfinans AS (tidligere Vestviken Vegfinans AS), ble stiftet for å utføre administrative tjenester for bompengeselskapene på det sentrale Østlandet. Vegfinans AS har seks ansatte.

Tjenestene som utføres av Vegfinans AS gjelder funksjoner knyttet til styrene, daglig ledelse, eierkontakt, låneopptak, regnskapsførertjenester, økonomistyring, support med AutoPASS-ordningen, samt annen administrativ oppfølging av bompengeselskapene. Vegfinans AS ble opprettet som et selskap uten ervervsmessig formål. Det reflekteres gjennom vedtekter og øvrige stiftelsesdokumenter ved at det er tydelig angitt at selskapet ikke skal drives etter vanlig kommersiell modell.

Selskapet har ikke økonomisk formål. Oppgaver knyttet mot brukerne kjøpes i utgangpunktet i markedet gjennom anbud. Selskapet har vært i bransjen siden 1970 under ulike navn. Vegfinans AS har i vårt distrikt også administrasjonen av bomringen i Tønsberg, Tønsberg Hovedvegfinans AS.

2.3 Organisering – drift, styrende organer

E18 Vestfold AS er organisert som aksjeselskap med Vestfold fylkeskommune som eneste aksjonær. Aksjekapitalen er på kr 500.000,- dvs. 50 aksjer av kr 10.000,-.

Selskapet er delt inn i to områder: E18 Nord og E18 Sør. E 18 Nord består av bomstasjonene på E18 i Sande kommune ved Hanekleiva og Løvås samt en stasjon på Rv 313 ved Ødegården. Stasjonen på Løvås er bemannet. Bommen på E 18 Sør ligger ved Sandefjord og er tilknyttet parsellen Langåker – Bommestad. Denne ble åpnet 22. juni 2009 og har automatisk innkreving. Oversiktskart over E 18 med bommer, se vedlegg 2.

Selskapets driftsinntekter utgjorde i 2009 kr 273.733.000,-. Bommene på E18 Nord hadde en gjennomsnittelig døgntrafikk på 23.324 kjøretøy og en andel av inntekten på kr 235 millioner. Bommen på E18 Sør hadde i 2009 en gjennomsnittlig døgntrafikk på 20.503 kjøretøy og en andel av inntekten på kr 38 millioner (representerer et halvt års drift).

2.3.1 Generalforsamling

Fylkesordfører Per Eivind Johansen er Vestfold fylkeskommunes representant i generalforsamlingen. Saker som skal til behandling i generalforsamlingen behandles i forkant i Fylkesutvalget.

Selskapets vedtekter § 8 regulerer generalforsamlingen og hvilke saker den skal behandle.

§ 8 Den ordinære generalforsamling skal behandle:

- 1. Fastsettelse av resultatregnskap og balanse*
- 2. Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til fastsatte balanse.*
- 3. Valg av styre og styrets leder*
- 4. Valg av revisor.*

5. Andre saker som i henhold til lov hører under generalforsamling.

Generalforsamling er avholdt i tråd med vedtekter og lov. Protokollene viser at generalforsamlingen har behandlet saker som er tillagt organet, og møtene siste to år er avholdt slik:

- 05.05.2008 – Ordinær generalforsamling
- 19.12.2008 – Ekstraordinær generalforsamling, valg av styre
- 12.06.2009 – Ordinær generalforsamling
- 12.11.2009 – Ekstraordinær generalforsamling, vedtektsendring
- 25.06.2010 – Ordinær generalforsamling

2.3.2 Styre

Vedtektene for E18 Vestfold AS fastslår:

§ 6: "Selskapet ledes av et styre på 3 medlemmer. For hvert medlem velges en personlig vararepresentant. Styremedlemmer og vara velges for 2 år ad gangen. Selskapets firma tegnes av styrets leder og et styremedlem i fellesskap. Styret kan meddele prokura."

§ 7: "Styret

- 1. forvalter selskapets anliggende med de begrensinger som følger av aksjeloven,*
- 2. vurderer om selskapet skal drive i egen regi eller settes bort til et annet selskap, og*
- 3. dersom selskapet drives i egen regi, ansetter daglig leder, bestemmer vedkommendes lønn og utarbeider instruks for stillingen."*

Styret ansetter videre, etter innstilling fra daglig leder, selskapets øvrige personale, og bestemmer disses lønn. Styret kan delegere sin ansettelsesmyndighet etter dette punkt til daglig leder.

Styreleder godtgjøres p.t. med kr 37.600,- pr. år, styremedlemmer med kr 23.250,- pr. år og varamedlemmer med kr 1.320,- pr. møte. Styrehonorarene fastsettes på generalforsamling og ble sist behandlet på generalforsamling 25.06.2010.

Daglig leders lønn fastsettes av styret dersom man driver i egen regi. Administrasjonstjenestene kjøpes fra Vegfinans AS derfor faller ikke fastsettelse av daglig leders lønn inn under styrets oppgaver. Av regnskapet for 2009 fremgår det at E18 Vestfold AS belastes med kr 285.120,- som andel av daglig leders lønn.

Styret består av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer, valgt 25.06.10:

Henry Smidsrød	styreleder
Karl Normann Johansen	styremedlem
Tove Lisbeth Vasvik	styremedlem

Utarbeidet av:



Jørn Rangnes	varamedlem
Anne Holmsen	varamedlem
Arve Høiberg	varamedlem

KS Anbefalinger for eierskap anbefaler at alle som påtar seg styreverv for kommunale foretak bør registrere seg på www.styrevervregisteret.no. Registerets formål er å skape åpenhet rundt roller og derigjennom bidra til at allmennhetens tillit til myndighetsutøvelse og produksjon ivaretas. Registrering i registeret er frivillig. Våre søk viser at styreleder Henry Smidsrød og varamedlem Arve Høiberg har registrert seg.

I 2008 ble det avholdt 4 styremøter og behandlet 25 saker. I 2009 ble det avholdt 6 styremøter og behandlet 32 saker. Pr. september 2010 er det avholdt 3 styremøter.

3 Selskapsforhold

Selskapets styre og daglig leder mener forutsetningene for fortsatt drift er på plass og legger det til grunn ved avleggelse av regnskapet. Det synes ikke å foreligge vedtektsfestede begrensninger for driften.

Selskapets vedtekter (vedlegg 1) var til behandling i generalforsamling 12.11.2009 hvor § 3 -formålsparagrafen ble endret. Dette var nødvendig for at selskapet skal kunne finansiere vei helt fram til Langangen i Telemark fylke, altså utover Vestfold fylke.

Driften er etter vårt skjønn innrettet etter vedtektene, og vedtektsendringer er innrapportert til foretaksregisteret. Vedtektene tilfredsstiller aksjelovens krav.

3.1 Avtalemessige forhold og forpliktelser

Virksomheten drives i henhold til "Hovedavtale mellom Statens Vegvesen og E18 Vestfold AS". Avtalen er basert på vedtak i Stortinget og angir bompengeselskapets oppgaver samt gir selskapet tillatelse til å pantsette retten til å kreve bompenger. E18 Vestfold AS har pantsatt retten til å drive bompengeneinnkreving, og Vestfold fylkeskommune er pantehaver. Forholdet er tinglyst.

Selskapet er gjennom hovedavtalen gitt ansvaret for administrasjon, drift og vedlikehold av innkrevingssystemet. Avtalen avgrenser også selskapet ved at den ikke tillater engasjement som ikke har direkte tilknytning til innkreving av bompenger og betjening av gjeld. Det stilles i tillegg krav i avtalen til at eventuell fylkeskommunal garanti skal ha 1. prioritets pant i retten til å kreve inn bompenger. Vestfold fylkeskommune står som garantist for selskapets lån gjennom selvskyldnergaranti.

Hovedavtalen regulerer videre betingelser for kostnadsansvar, bompengerekravet og hvilket ansvar som tilligger Statens Vegvesen. Statens Vegvesen Vestfold er byggherre for prosjektet og har ansvaret for gjennomføring av utbyggingen.

E18 Vestfold AS eier ikke fast eiendom. Innretningene, som benyttes i forbindelse med innkrevingen, det vil si de fysiske bomstasjonene, leies vederlagsfritt fra Statens Vegvesen.

Selskapet innehar de nødvendige godkjenninger og konsesjoner for driften.

Selskapet har i følge daglig leder ingen uoppgjorte erstatningskrav, mangelskrav eller skatte/merverdiavgiftskrav.

3.3 Anskaffelser

E18 Vestfold AS foretar låneopptak til vegbyggingen. Selskapet benytter normalt en ekstern rådgiver til å fasilitere låneopptaksprosessen. Det gjennomføres anbudsrunder i tråd med anskaffelsesregleverket for å sikre lånebetingelsene.

Andre store innkjøp forestås hovedsakelig av Statens Vegvesen. I tillegg benytter selskapet seg av innkjøpssamarbeidet til Buskerud, Telemark og Vestfold i de tilfeller hvor det er egnet.

Administrativ ledelse opplyser at reglene om offentlige anskaffelser blir fulgt.

3.4 Bruk av eksterne rådgivere og konsulenter

Sett bort i fra at selskapet administreres eksternt benyttes det eksterne rådgivere i forbindelse med låneopptak samt bruk av revisor i enkelte tilfeller utover ordinær revisjon. Av regnskapet for 2009 fremgår det at revisor er godtgjort med kr 126.300,- til revisjon og kr 26.225,- til andre oppdrag.

3.5 Juridiske forhold

I følge daglig leder foreligger det ingen tvister for domstolene, konflikter med samarbeidspartnere eller ansatte.

I 2009 ble det gjennomført kontroll hos E18 Vestfold AS av Datatilsynet. Det ble gitt noen konkrete pålegg knyttet til lagring og sletting av passeringsopplysninger. For behandling av passeringssdata benyttes et sentralsystem, utviklet av Vegdirektoratet, og som er felles for alle bompengeselskaper i Norge. Vegdirektoratet vil derfor sørge for at påleggene fra Datatilsynet vil bli etterkommet.

3.6 Organisasjon - internt

Forvaltningen av selskapet er i vedtektene § 7 tillagt styret. Styret avgjør om selskapet skal drive i egen regi eller settes bort. Styret har vedtatt å sette bort administrasjonen av selskapet til Vegfinans AS. Ved egenregi ansetter styret daglig leder, bestemmer lønnen og utarbeider instruks for stillingen.

Vegfinans AS sørger for den daglig driften av selskapet og følger opp de ansatte ute på bomstasjonen ved Løvås samt kundekonsulentene som er lokalisert sammen med Vegfinans AS.

I følge daglig leder er det ingen uavklarte ansettelsesforhold i selskapet. De ansatte på bomstasjonen ved Løvås er fullt inneforstått med at jobben blir borte når strekningen er nedbetalt. Etter planen skjer det i 2013.

Blant selskapets 5 kontoransatte var det i 2009 et sykefravær på 3,55 %. Pr 3. kvartal 2010 var det på 2,88 %. Blant de 8 ansatte på bomstasjonen på Løvås hadde man et sykefravær for 2009 på 24,16 % og i pr 3. kvartal 2010 21,76 %. Fra ledelsen opplyses det at det her er langtidssykemeldinger som gir store utslag.

Driftsleder foretar medarbeidersamtaler med de ansatte på bomstasjonen og selskapet er medlem av bedriftshelsetjeneste. I følge ledelsen er det fokus på HMS og ledere har vært på HMS-kurs. I tillegg har de ansatte på bomstasjonen fått ransforebyggende kurs.

3.7 Miljø

E18 Vestfold AS driver ikke virksomhet som forurensrer det ytre miljø.

3.8 Økonomi

Regnskapet for kontrollerte år er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. Revisjonsberetningen for 2007, 2008 og 2009 angir ingen bemerkninger til regnskap eller årsberetning. KPMG har i 2010 overtatt revisjonen av E18 Vestfold AS etter Ernst & Young. Revisor (KPMG) har på forespørsel opplyst at de ikke har noe å bemerke vedrørende selskapet. Det gjelder og den informasjonen KPMG har fått fra Ernst & Young ved overtakelse av revisjonsoppdraget.

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall for årene 2007 – 2009 og gir et bilde på selskapets økonomiske utvikling.

Nøkkeltall:	2009	2008	2007
Resultat:			
Driftsinntekter	273 733 000	236 722 000	150 081 000
Driftsresultat	44 613 000	57 449 000	56 751 000
Årsresultat	10 000	- 16 000	0
Resultatgrad i %	16,30	24,27	37,81
Balanseregnskap			
Sum eiendeler	2 245 703 000	1 910 563 000	1 599 550 000
Egenkapital	604 000	595 000	611 000
Herav aksjekapital	500 000	500 000	500 000
Sum gjeld	2 245 099 000	1 909 968 000	1 598 939 000
Nøkkeltall:			
Totalrentabilitet i %	2,0	3,1	3,6
Likviditetsgrad	0,46	0,28	0,26
Egenkapitalandel i %	0,00	0,00	0,00
Gjeldsgrad	3 717,05	3 210,03	2 616,92

Definisjoner:

- *Resultatgrad*: resultat før skatt, driftsresultat/driftsinntekter, hvor stort driftsresultatet er i forhold til omsetningen.
- *Total rentabilitet*: avkastning på total kapital (sum gjeld og egenkapital)
- *Likviditetsgrad*: Omløpsmidler/kortsiktig gjeld, bør være større en 1,5
- *Egenkapitalandel*: hvor stor del av eiendelene som er finansiert med egenkapital og dermed hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditorenes fordringer kommer i fare.
- *Gjeldsgrad*: forholdet mellom gjeld og egenkapital.

Regnskapet reflekterer selskapets egenart. E18 Vestfold AS har et betydelig kapitalbehov som følge av selskapets formål, "delfinansiere utbygging av firefelts E 18". Dette framkommer tydelig i gjeldsgraden.

Vegbyggingen er delt opp i 5 strekninger som lånene er knyttet til.

Strekningen Gutu – Kopstad, kostnadsberegnet til kr 2,82 mrd. (1998-kroner), har en gjeld pr. 30.09.10 på kr 109,2 mill. Innkreving av bompenger startet 2. januar 2002 med en bompengandelen på ca kr 860 mill. Prosjektet er fullfinansiert.

Strekningen Kopstad – Gulli er kostnadsberegnet til kr 1,5 mrd. og skal bompengefinansieres med kr 820 mill. Innkrevingen skjer i bommen ved Løvås, og prosjektet godskrives med en tredjedel av inntektene. Bompenginnkrevingen for denne strekningen startet 7. januar 2007. E18 Vestfold AS har gjennom lån tilført

prosjektet kr 812 mill. Pr 30.09.10 gjenstår kr 522 mill. i gjeld. Prosjektet er ferdig finansiert.

Strekningen Langåker – Bommestad har en kostnadsramme på kr 1,32 mrd. (2006-kroner) og skal hovedsakelig bompengefinansieres. Det er etablert en låneramme for prosjektet på totalt kr 1,5 mrd. Pr 30.09.10 er prosjektet belånt med kr 1,126 mrd.

Strekningen Sky – Langangen ble godkjent av Stortinget 25. mai 2009, byggestart høsten 2009 og planlagt åpnet i løpet av 2012. Selskapet har etablert låneavtaler på til sammen kr 1,8 mrd. Prosjektet har pr. 30.09.10 en gjeld på kr 784 mill. til.

E18 Vestfold AS har gått i dialog med Statens vegvesen for å vurdere å øke takstene for passering i bommen mellom Langåker og Bommestad. Grunnen er usikkerhet knyttet til om dagens inntjening vil være tilstrekkelig for å klare nedbetaling i tråd med planen. Passering koster i dag kr 10 for personbil og kr 20,- for lastebil (over 3500 kg). Ved bomstasjonen i Sande koster passering kr 30,- for personbil og kr 60,- for lastebil (over 3500 kg). Normal nedbetalingsperiode for slike prosjekter er 15 år med mulighet for forlengelse i 5 år.

3.9 Fremtidsutsikter

Sentrale faktorer for den fremtidige driften er politikk, trafikkutvikling og renteutvikling. Bompengefinansiering vedtas i hvert enkelt tilfelle av Stortinget og er derigjennom avhengig av rådende politikk på området. Nedbetalingen av prosjektene avhenger av trafikken. Store rentesvingninger vil videre kunne påvirke nedbetalingen av lånene. Det er ikke pr i dag identifisert forhold som etter ledelsens skjønn vil føre til noen vesentlig forverring av driftsforutsetningene.

Selskapets ledelse er opptatt av å ha en kritisk oppfølging av kostnader og effektiv nedbetaling av gjeld. Selskapet jobber hele tiden for at befolkningen skal ha tillit til at driften gir mest mulig vei for pengene.

4 Forhold som vedrører eier

Det er ikke utarbeidet eierskapsstrategi for E18 Vestfold AS. I eierskapsmeldingen "Eierskap i et utviklingsperspektiv – Vestfold fylkeskommune" (14.02.08) vurderes det med bakgrunn i selskapets formål og status i utbyggingen "ikke å være behov for å utarbeide en eierstrategi for selskapet". Etersom E18 Vestfold AS har et utstrakt kapitalbehov, anses ikke andre selskapsformer enn AS som aktuell organisasjonsform.

KS anbefaling om eierskap nr. 3 omtaler utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi. Her går det fram at "En grunnleggende forutsetning for en strategisk drift av selskapene er en klar og presis eierstrategi for selskapene hvor eiers forventninger til selskapet formuleres". Videre heter det at "Selskapsstrategiene bør som en del av eiermeldingen revideres jevnlig". Eier opplyser i sine kommentarer at de avholder årlige møter hvor oppfølging av fylkeskommunens eierskap er

hovedtema. Formålet er å påse at fylkeskommunens eierinteresser utøves i tråd med aktuell virksomhetslov og ivaretas i samsvar med vedtak i fylkestinget og hvor intensjonen for eierskap drøftes.

Til tross for at det ikke foreligger eierskapsstrategi vurderes det som positivt at fylkeskommunen gjennomfører eierskapsmøte og har en eierskapsmelding hvor selskapet er omtalt. Det anbefales imidlertid at denne oppdateres da den er datert 14. februar 2008.

5 Egenerklæring styrende organer

Som ledd i eierskapskontrollen er generalforsamlingen og styret tilsendt hvert sitt spørreskjema. Begge organer har besvart spørsmålene og returnert svarene sammen med signert erklæring på at svarene er avgitt etter faktisk kunnskap om selskapet på gitt tidspunkt. Nedenfor skisseres hovedtrekken i svarene som ble gitt.

5.1 Generalforsamling

Fylkesordfører er Vestfold fylkeskommunes representant i generalforsamlingen. I forkant av generalforsamling behandles sakene i fylkesutvalget.

Fylkeskommunen har ikke etablert noen obligatorisk opplæring i eierstyring av folkevalget eierrepresentanter som møter i generalforsamlinger. Det opplyses fra eier at representanten er kjent med eierstrategi og de sakene som skal til behandling i generalforsamling. Det legges til grunn at fylkesordføreren har den tilstrekkelige kompetanse til å inneha vervet. Vestfold fylkeskommune har for øvrig som hovedregel at folkevalgte, fylkesrådmann eller saksbehandlere ikke bør sitte i styret i hel- eller deleide selskaper.

Det opplyses at selskapet er organisert som aksjeselskap på bakgrunn av hva Staten anbefaler for denne type selskap og hva som er selskapets formål. Eier mener det er fordelaktig at selskapsformen har et gjennomarbeidet lovverk og at den er rettslig og økonomisk skilt fra fylkeskommunen. Eier anser det for å ikke være behov for å utarbeide noen spesifikk eierstrategi fordi selskapet har et klart definert formål.

Utover aksjelovens bestemmelser er det ikke utarbeidet spesielle rutiner for rapportering til eier. Det opplyses at styrets prioriteringer forankres i eierorganet når det anses nødvendig og at det avholdes eiermøter etter behov.

Eier har ikke definert retningslinjer eller strategier overfor styret utover det som fremgår av vedtekter og aksjelov. Eier viser til notat om "Fylkeskommunens eierskap – formidling av selskapsstrategier til styremedlemmer". Utover dette vises det til at krav til styret fremkommer av aksjeloven. Det er ikke lagt føringer for utarbeidelse av etiske retningslinjer eller andre typer mål-/verdidokumenter. Det er vanligere at slike dokumenter utarbeides i selskaper hvor fylkeskommunen har bestillerrolle.

Utarbeidet av:



Det gis ingen konkrete fullmakter til eierrepresentanten. Fylkesordfører bringer med seg innspill til generalforsamling på bakgrunn av drøftinger i fylkesutvalget.

Utover det som er vedtektsfestet ønsker fylkeskommunen et styre med bred kompetanse, mangfold, kapasitet og uavhengighet. Styret må samlet sett bidra til å fremme formålet med selskapet. Det gjøres i utgangspunktet ikke noen evaluering av styret annet enn ved valg, men kan forekomme i særlige tilfeller.

5.2 Styret

Styret opplyser at det er Fylkestinget som følger opp eierskapet til bedriften. Styret rapporterer til eier gjennom årsberetning, årsregnskap og kvartalsvise driftsrapporter. Øvrig informasjonen oversendes på forespørsel. Fylkesrådmannen har i perioder vært styremedlem i selskapet. I dag er det oppnevnt en person hos fylkesrådmannen som følger opp selskapet.

Retningslinjer for styret er omtalt i vedtekter samt aksjeloven. Det er i tillegg inngått en hovedavtale med Statens Vegvesen som regulerer en rekke forhold ved selskapets ansvar og oppgaver. Andre sentrale dokumenter som styret forholder seg til er Vegloven § 27 og Statens Vegvesen sin håndbok nr. 102 som angir rammevilkårene for bompengeprosjekter i Norge.

På spørsmål om det gjennomføres risikovurderinger med hensyn til økonomi og drift blir dette bekreftet fra styret. Før etablering av selskapet og i forkant av hvert enkelt bompengeprojekt gjennomføres en rekke vurderinger vedrørende økonomi og driftskonsept. Dette utføres normalt av Statens Vegvesen i samarbeid med fylkeskommunen og eksterne konsulenter. Styret har utarbeidet en egen strategi for rentesikringer. Virksomheten har forsikringer på egne eiendeler. Styret har vurdert, men valgt å ikke tegne styreansvarsforsikring.

Det er ikke rutiner for evaluering av styret. I spørsmål knyttet til mulige nærstående og inhabilitet gjøres det vurderinger i det enkelte tilfelle.

Regler for offentlige anskaffelser følges. Store innkjøp forestås som regel av Statens Vegvesen og leies tilbake av E18 Vestfold AS.

Selskapet har fokus på HMS og det er gjennomført kurs og opplæring på området.

Oppfølging av daglig leder skjer gjennom styremøter og andre møter samt løpende rapportering til styret. Daglig leder har prokura.

I forhold til avviksrapportering så er det utarbeidet rutiner knyttet til pengehåndtering og oppfølging av kunder.

Styret er ikke kjent med irregulære forhold relatert til virksomheten.

Etter vår vurdering er det samsvar mellom styrets og daglig leders oppfatning av selskapets formål og hvordan driften er innrettet. Hovedsakelig gir svarene fra generalforsamling, styre og daglig leder hver for seg uttrykk for en felles rolleforståelse. Styret oppgir at det er Fylkestinget som følger opp eierskapet til selskapet. Fylkesordføreren er valgt som generalforsamlingsrepresentant og har således den konkrete kontakten med selskapet som eierrepresentant.

6. Konklusjon

Drives virksomheten i henhold til formål, lover og regler?

Selskapet drives etter vår oppfatning i tråd med egne vedtekter og etter gjeldende lover og forskrifter som regulerer denne type virksomhet. Informasjon fra styret og daglig ledelse gir signal om god dialog og felles oppfatning av virksomhetens formål og drift. Styremøter og generalforsamlingsmøter avholdes i tråd med lov og behandler saker som de etter loven er tillagt.

Kommuneloven § 80 hjemler innsynsrett for bl.a. kontrollutvalget i heleide interkommunale selskaper og aksjeselskaper. I siste ledd fremholdes det at kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling. Vi er ikke kjent med at det har vært praksis å informere kontrollutvalget i forbindelse med generalforsamling.

Er det utarbeidet rutiner for rapportering til eier?

Det rapporteres til eier i tråd med aksjelovens krav gjennom årsberetning og årsregnskap i tillegg til kvartalsvise driftsrapporter. Dersom det er behov avholdes det eiermøte. Det er ikke utarbeidet andre særskilte rapporteringsrutiner.

Utøver generalforsamlingen sin myndighet i tråd med lover og regler?

Fylkesordfører utgjør generalforsamling. Selskapets vedtekter § 8 angir i tråd med aksjeloven hva som skal behandles på ordinær generalforsamling. Vår gjennomgang av generalforsamlingsprotokoller viser samsvar med lover og regler.

Sørger styret for forsvarlig forvaltning av selskapet?

Gjennomgang av styreprotokoller viser at styret sørger for en god forvaltning av selskapet og derigjennom fylkeskommunens eierinteresser.

Drives selskapet i tråd med intensjonene og innenfor rammene av aktuelle kommunestyrevedtak?

Etter vår oppfatning drives selskapet i tråd med intensjoner og vedtak.

Har selskapet en økonomisk forsvarlig drift?

Selskapet har etter vår vurdering ryddig økonomi, forsvarlig drift og er i stor grad uavhengig av sin eier. Administrasjonen har stilt spørsmål ved takstnivået i bommen på E 18 Sør og har tatt opp problemstillingen med Statens Vegvesen.

Foreligger det eiermelding/eierstrategi?

Utarbeidet av:



Det foreligger en eierskapsmelding for Vestfold Fylkeskommune fra februar 2008. I denne meldingen skriver eier at det ikke anses som nødvendig å utarbeide en særskilt eierstrategi for E18 Vestfold AS på grunn av selskapets særegenhet og klart definerte formål.

7. Anbefalinger

- Det anbefales at eier vurderer obligatorisk opplæring av folkevalgte vedrørende eierstyring. Dette er i tråd med KS anbefalinger for eierskap, anbefaling nr. 1.
- Det anbefales at eier oppdaterer sin eierskapsmelding fra 2008 i henhold til de årlige eieroppfølgingsmøtene, jfr. KS anbefalinger for eierskap anbefaling nr. 2.
- Det anbefales at kontrollutvalget varsles når det skal avholdes generalforsamling, jfr. kl § 80 og KS anbefalinger for eierskap nr. 6.
- Det anbefales gjennomført ny eierskapskontroll i løpet av neste valgperiode.

Sluttkommentarer

Utkast til rapporten er sendt på høring til administrasjonen, styret og eier av E18 Vestfold AS. Vi har korrigert noen formaliteter i teksten etter innspill fra administrasjonen i selskapet. Utover det hadde de ingen kommentarer.

Eier ved fylkesordfører Per-Eivind Johansen har gitt en kommentar til rapporten som er vedlagt i sin helhet på side 20.

Høringssvar følger som vedlegg.

Vedlegg 1: Vedtekter E18 Vestfold AS



VEDTEKTER

FOR

E 18 VESTFOLD AS

(etter endring i ekstraordinær generalforsamling 12.11.09)

- § 1 Selskapets navn er E18 Vestfold AS.
- § 2 Selskapets forretningskontor er i Tønsberg.
- § 3 Selskapets formål er å del finansiere utbygging av en firefelts E18 gjennom Vestfold fylke og frem til Langangen i Telemark fylke.
- Selskapet deler ikke ut utbytte.
- Selskapet administrerer og eventuelt driver et innkrevningssystem i bompengerperioden.
- Selskapet foretar de nødvendige låneopptak i samsvar med stortingsvedtak og avtale med Vegdirektoratet.
- § 4 Selskapets aksjekapital er på kr 500 000. Vestfold fylkeskommune har alle 50 aksjer à kr 10 000.
- § 5 Overdragelse av aksjer krever samtykke av generalforsamlingen.
- § 6 Selskapet ledes av et styre på 3 medlemmer. For hvert medlem velges en personlig vararepresentant.
- Styremedlemmer og varamedlemmer velges for 2 år ad gangen.
- Selskapets firma tegnes av styrets leder og et styremedlem i fellesskap.
- Styret kan meddele prokura.
- § 7 Styret
1. forvalter selskapets anliggende med de begrensninger som følger av aksjeloven,

2. vurderer om selskapet skal drive i egen regi eller settes bort til et annet selskap, og
3. dersom selskapet drives i egen regi, ansetter daglig leder, bestemmer vedkommendes lønn og utarbeider instruks for stillingen.

Styret ansetter videre, etter innstilling fra daglig leder, selskapets øvrige personale, og bestemmer disses lønn. Styret kan delegere sin ansettelsesmyndighet etter dette punkt til daglig leder.

- § 8** Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni måned og innkalles skriftlig med minst 14 dagers varsel. Generalforsamlingen ledes av styrets leder.

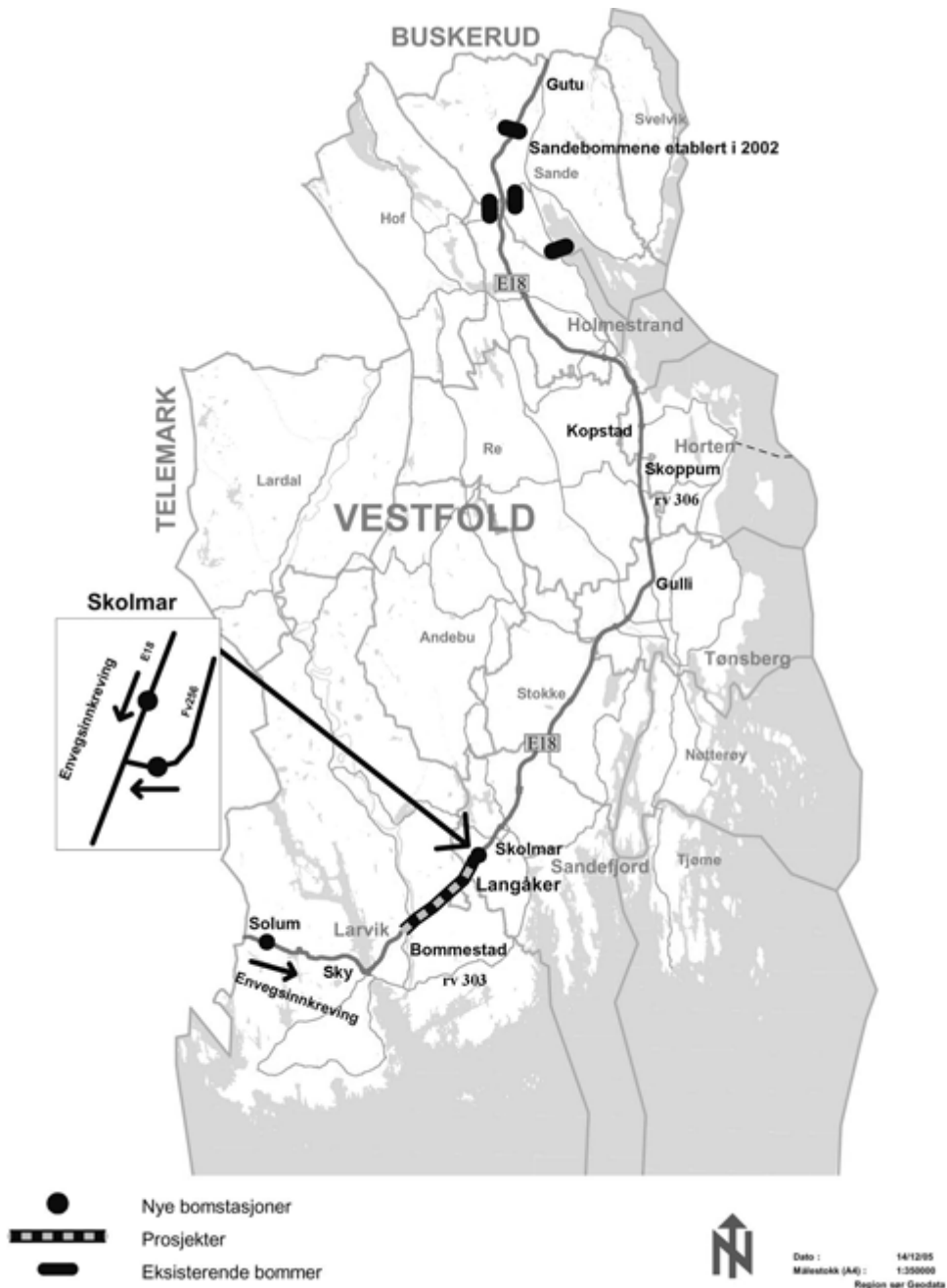
Den ordinære generalforsamling skal behandle

1. Fastsettelse av resultatregnskap og balanse.
2. Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til fastsatt balanse.
3. Valg av styre og styrets leder.
4. Valg av revisor.
5. Andre saker som etter loven hører under generalforsamlingen.

- § 9** Forøvrig gjelder den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning.

----- o -----

Vedlegg 2: Oversiktskart E 18 Vestfold med bomstasjoner



- Sandebommene ble etablert i 2002
- Langåkerbommen ble etablert i 2009
- Solumbommen forventes etablert i 2012

Utarbeidet av:



Vedlegg 3: Uttalelser fra eier



VESTFOLD
FYLKESKOMMUNE

Fylkesordfører

Vår saksbehandler
Daniel Masløy-Hansen

Vestfold Interkommunale kontrollutvalgsSekretariat
Revetalgata 10
3174 REVETAL

Vår dato 08.02.2011 Vår referanse 2010/00139-28

1 av 1

Deres dato		Deres referanse	
10 FEB. 2011			
Ark.kode P			
Ark.kode S			
J.nr.		Dok.nr.	

Eierskapskontroll E18 Vestfold AS

Viser til deres e-post datert 28.1.2011 hvor eier gis anledning til å uttale seg vedrørende rapportens innhold.

I rapportens punkt 4 omtales eierstrategier og det vises her til eierskapsmeldingen "Eierskap i et utviklingsperspektiv – Vestfold fylkeskommune" vedtatt 12.2.2008. Det fremkommer av rapporten at det anbefales at eier oppdaterer eierskapsmeldingen og gjør en ny vurdering av behovet for en eierstrategi.

Vestfold fylkeskommune ønsker å vise til fylkesutvalgets behandling i møte 16.10.2008 (FU-sak 77/08) om oppfølging av fylkestingssak 12/08 om Vestfold fylkeskommunes eierskap. I fylkesutvalgssaken heter det:

Januar

Det arrangeres et politisk verksted i løpet av januar hvor en drøfter overordnet eierstrategi for de enkelte selskapene. Fylkesrådmannen redegjør da om ulike forhold knyttet til de enkelte selskapene.

Fylkesutvalget drøfter den nærmere policy for selskapene.

Formålet med årlig strategioppfølging er å påse at fylkeskommunens eierinteresser utøves på den måten som er fastsatt i den aktuelle virksomhetslov, og ivaretas i samsvar med fylkestingets vedtak. Utgangspunktet for oppfølgingen er fylkestingets hensikt og intensjon med det enkelte selskap.

Dette innebærer at Vestfold fylkeskommune foretar en vurdering av eierskapsmeldingen hvert år for alle selskaper fylkeskommunen er hel- eller deleiere av, dette arbeidet er allerede i gang for 2011. Vestfold fylkeskommune ønsker at dette inntas i rapporten som er sendt til uttalelse.

Med hilsen

Per-Eivind Johansen

Postadresse
Fylkesadministrasjonen
Regionalavdelingen
Svend Foyns gt 9
3126 TØNSBERG

E-postadresse
firmapost@vfk.no

Telefon 3334 4000
Telefaks 33315905

Bankkonto
7058.06.49260
Organisasjonsnr.
944025391